

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ

Врз основа на член 144 став (4) и член 152 став (1) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 14/24, 224/24, 3/25 и 144/25), а во врска со член 3 од Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европската заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07 и 98/09 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 259/19), министерот за транспорт донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАДЗОР НА БЕЗБЕДНОСТА ВО ЦИВИЛНОТО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат начинот, постапката и посебните услови за вршење на надзор на безбедноста во цивилното воздухопловство и преземање на мерки во случај на повреда на прописите за безбедноста во цивилното воздухопловство, како и посебните услови кои треба да ги исполнува лице за да врши работи на инспектор во врска со надзорот на безбедноста во цивилното воздухопловство.

Член 2

(1) При спроведувањето на одредбите од овој правилник одделни изрази и кратенки го имаат следното значење:

1) „EASA (European Union Aviation Safety Agency)“ е Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството;

2) „Национална воздухопловна власт“, „надлежен орган“ и „надлежен орган на земјите членки“ се толкуваат, ако е применливо, како Агенција за цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Агенција);

3) „Надзор“ е инспекција (на земја/во воздух), преглед и друга формална активност која се врши од страна на Агенцијата со цел да се провери и следи исполнетоста на пропишаните услови, односно стандарди од прописите од областа на безбедноста на воздухопловството;

4) „RAMP инспекција“ е инспекција на платформа која се врши на воздухоплови на оператори кои се под безбедносен надзор од страна на друга држава, кога слетуваат на аеродроми кои се наоѓаат на територијата на Република Северна Македонија (Safety Assessment of Foreign Aircraft - SAFA) и

5) „ICAO“ – Меѓународна организација за цивилно воздухопловство.

(2) Поимите „Заедница (Community)“, „Право на заедницата (Community law)“, „Законски прописи на Заедницата (Community legislation)“, „Инструменти на Заедницата (Community instruments)“, „Договор за ЕЗ (EC Treaty)“, „Аеродром на Заедницата (Community airport)“, „Службен весник на Европските Заедници (Official Journal of the European Communities)“, „Службен весник на Европската Унија (Official Journal of the

European Union)“, „Авиопревозник од Заедницата (Community air carrier)“ и „земја(- и) членка(- и) (Member State(s))“ употребени во ЕУ Регулативите од членовите 11, 13, 15, 17, 19 и 21 на овој правилник се читаат согласно точките 2 и 3 од Анексот II на Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европската заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба.

(3) Другите поими при спроведување на одредбите на овој правилник ќе го имаат значењето утврдено во ЕУ Регулативите од членовите 11, 13, 15, 17, 19 и 21 на овој правилник, доколку поинаку не е утврдено во ставовите (1) и (2) на овој член.

Заеднички одредби за надзор на безбедноста во цивилното воздухопловство

Член 3

(1) Заради вршење на надзорот на безбедноста во цивилното воздухопловство, Агенцијата воспоставува и одржува систем за управување, согласно прифатените меѓународни воздухопловни стандарди и правила за безбедност во цивилното воздухопловство.

(2) Системот за управување од став (1) на овој член опфаќа:

- документирана политика и упатства (упатство за управување со безбедност, упатства со процедури за работа и друго) со кои се утврдува внатрешната организираност на Агенцијата при поставувањето/овластувањето на инспектори и вршењето на инспекциските надзори, подготвувањето на програми и годишни планови за надзор, содржината на листите за проверка (check lists), формата и начинот на изготвување на инспекциските записници, системот за категоризацијата на утврдените забелешки, чување и евиденција на податоци и докази од инспекциски надзор и превземање на казни мерки;

- доволен број на квалификувани инспектори за вршење на надзорот на безбедноста во цивилното воздухопловство кои треба да бидат стручни и да имаат познавање, искуство и обука (почетна и континуирана) за извршување на своите должности;

- простории, опрема и средства за вршење на надзорот;

- воспоставување на внатрешна контрола на примената на системот за управување и

- друго согласно ЕУ Регулативите од членовите 13, 15, 17, 19 и 21 на овој правилник.

Член 4

(1) Надзорот се спроведува согласно Програма за надзор на Агенцијата за соодветната област која е предмет на надзор согласно прифатените меѓународни стандарди и препорачани практики и/или согласно годишен план за надзор кој се изготвува од страна на воздухопловниот инспектор надлежен за соодветната област која е предмет на надзор кој како составен дел на годишниот план на соодветната организациона единица се одобрува од страна на директорот на Агенцијата согласно закон.

(2) Програмата за надзор од став (1) на овој член содржи планирани надзорни активности кои треба да се преземат во определен временски циклус.

(3) Годишниот план за надзор од став (1) на овој член ги опфаќа обемот, распоредот и динамиката на надзорните активности определени согласно претходно извршена проценка на ризик (Risk Based Oversight), земајќи ги во предвид специфичностите и комплексноста на предметот на надзор, резултатите од претходните надзори и безбедносните препораки.

Член 5

(1) Надзорот од член 1 на овој правилник го спроведуваат воздухопловни инспектори на Агенцијата кои имаат соодветно важечко овластување согласно членовите 22, 23, 24, 25, 26 и 27 на овој правилник и истиот има за цел утврдување на реалната фактичка состојба и исполнетост на пропишаните услови согласно прописите за безбедност во цивилното воздухопловство преку:

- проверка на соодветни податоци, документи, процедури и слично,
- барање на усни објаснувања или изјави,
- проверка на кадар, соодветни простории, објекти, инсталации, уреди, опрема и средства за работа и
- користење на соодветна опрема неопходна за извршување на надзорот.

(2) Субјектите кои се предмет на надзорот не треба да ги попречуваат воздухопловните инспектори во вршењето на надзорните активности и без одлагање треба да им ги достават потребните информации, податоци, материјали кои се потребни за извршување на надзорот, како и да ги извршат активностите наложени од воздухопловните инспектори.

Член 6

(1) Воздухопловните инспектори го вршат надзорот согласно претходно изготвени листи за проверка соодветно на предметот на надзор.

(2) Листите за проверка треба да овозможат детална проверка на исполнетоста на пропишаните услови од предметот на надзор и истите треба да бидат ажурирани согласно важечките прописи од страна на воздухопловните инспектори.

Член 7

Доколку воздухопловниот инспектор по извршениот надзор утврди дека нема повреда на прописите за безбедност на воздухопловството од страна на субјектот на надзор, истото го констатира во записник кој го доставува до субјектот на надзор.

Член 8

(1) Доколку воздухопловниот инспектор за време на извршување на надзорот утврди дека е повреден законот или друг пропис од областа на безбедноста во цивилното воздухопловство над чие спроведување се врши надзор, подготвува записник во кој се опишува констатираната состојба, дава детален опис на забелешките, барање за доставување на план со предлог корективни мерки за затварање на забелешките во определен рок и други информации кои се однесуваат на предметот на надзор.

(2) Записникот се составува во рок не подолг од десет работни дена од денот на извршувањето на надзорот во три примероци од кои еден се доставува до субјектот на надзорот, еден за воздухопловниот инспектор и еден за Агенцијата.

(3) Субјектот на надзор може во рок од три работни дена од денот на приемот на записникот да даде забелешка и/или коментари на записникот со образложение за причините за тоа.

Член 9

(1) Врз основа на записникот на воздухопловниот инспектор, субјектот на надзор во определен рок доставува план со предлог корективни мерки и рокови за нивно реализирање со цел отстранување на утврдените забелешки.

(2) Предлог корективните мерки и роковите за нивно реализирање од став (1) на овој член треба да се прифатат/одобрат од страна на Агенцијата.

(3) Доколку субјектот кој е предмет на надзор, не постапи по записникот или не ги преземе корективните мерки во утврдените рокови, инспекторот на барање на субјектот на воздухопловната индустрија кој е предмет на надзор може да одобри продолжување на роковите или да постапи и преземе административни мерки согласно член 153 од Законот за воздухопловство и/или да поведе прекршочна постапка согласно членовите 158 и 162 од Законот за воздухопловство.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, кога воздухопловниот инспектор ќе утврди повреда на прописите и постоење на небезбедна состојба која бара итно отстранување, може да изрече усна опомена, наредба или забрана и постапува согласно член 153 став (3) од Законот за воздухопловство.

(5) Доколку субјектот кој е предмет на надзор, не постапи по усната опомена, наредба или забрана на воздухопловниот инспектор, се постапува согласно став (1) на овој член.

(6) На формата и содржината и извршувањето на актот од ставовите (3) и (4) на овој член со кој се преземаат административни мерки согласно член 153 од Законот за воздухопловство, соодветно се применува Законот за општата управна постапка.

Член 10

Доколку воздухопловниот инспектор за време на извршување на надзорот утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, имотот од поголема вредност или кога е во прашање заштита на друг вид на јавен интерес, директорот на Агенцијата може да издаде воздухопловна информација (Air safety information letter), наредба и/или оперативна директива за безбедност во согласност со член 17 став (1) алинеја 12 од Законот за воздухопловство.

Член 11

Заедничките правила за начинот на вршење на надзор на безбедноста во цивилното воздухопловство и преземање на мерки во случај на повреда на прописите од областа на безбедноста на цивилното воздухопловство се утврдени со Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилно воздухопловство и за основање на Агенција на Европската унија за безбедност на воздухопловството и за изменување и дополнување на Регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и Директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот и за укинување на Регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулативата (ЕЕЗ) бр. 3922/91 на Советот, изменета со ЕУ Регулативите бр. 2021/1087, 2024/1689, 2024/2803 и 2025/870 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулативата 2018/1139), како и со:

- Делегираната Регулатива (ЕУ) бр. 2022/1645 на Комисијата од 14 јули 2022 година за воспоставување на правила за примена на Регулативата (ЕУ) 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот во однос на барањата за управување со ризиците врз обезбедувањето на информациите што можат да влијаат на воздухопловната безбедност кај организациите што се опфатени со Регулативите (ЕУ) бр. 748/2012 и (ЕУ) бр. 139/2014 на Комисијата и за изменување и дополнување на Регулативите (ЕУ) бр. 748/2012 и (ЕУ) бр. 139/2014 на Комисијата, (во понатамошниот текст: ЕУ Регулативата 2022/1645),

- Регулативата за спроведување (ЕУ) 2023/203 на Комисијата од 27 октомври 2023 година за воспоставување на правила за примена на Регулативата (ЕУ) 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот во однос на барањата за управување со ризиците врз обезбедувањето на информациите што можат да влијаат врз воздухопловната безбедност кај организациите што се опфатени со Регулативите (ЕУ) бр. 1321/2014, (ЕУ) бр. 965/2012,

(ЕУ) бр. 1178/2011, (ЕУ) 2015/340 на Комисијата, Регулативите за спроведување (ЕУ) 2017/373 и (ЕУ) 2021/664 на Комисијата и за надлежните органи опфатени со Регулативите (ЕУ) бр. 748/2012, (ЕУ) бр. 1321/2014, (ЕУ) бр. 965/2012, (ЕУ) бр. 1178/2011, (ЕУ) бр. 2015/340 и (ЕУ) бр. 139/2014 на Комисијата, Регулативи за спроведување (ЕУ) бр. 2017/373 и (ЕУ) бр. 2021/664 на Комисијата и изменување и дополнување на Регулативите (ЕУ) бр. 1178/2011, (ЕУ) бр. 748/2012, (ЕУ) бр. 965/2012, (ЕУ) бр. 139/2014, (ЕУ) бр. 1321/2014, (ЕУ) бр. 2015/340 на Комисијата и Регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 2017/373 и (ЕУ) бр. 2021/664 на Комисијата, изменета со Регулативите (ЕУ) бр. 2023/1769 и (ЕУ) бр. 2024/1109 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулативата 2023/203),

- Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2024/1109 на Комисијата, од 10 април 2024 година, за утврдување на правилата за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот во однос на условите за надлежните органи и административните процедури за издавање на уверенија, надзор и преземање мерки во случај на повреда на прописите за континуираната пловидбеност на сертифицираните системи на воздухоплови без екипаж и за изменување и дополнување на Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2023/203 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулативата 2024/1109) и

- Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2025/23 на Комисијата, од 19 декември 2024 година, за утврдување на правилата за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот во однос на условите за надзор на земските услуги и организациите кои ги даваат тие услуги (во понатамошниот текст: ЕУ Регулативата 2025/23),

кои согласно член 2 од Правилникот за заедничките основни правила за безбедност кои се однесуваат на различните дејности во областа на цивилното воздухопловство, се прифатени и директно се применуваат.

Посебни одредби за надзор на безбедноста на воздушниот сообраќај

Член 12

Надзорот на безбедноста на воздушниот сообраќај опфаќа надзор над примената на прописите за безбедност кои се однесуваат на:

- летачките операции (комерцијален воздушен транспорт, специјализирани операции, некомерцијални операции);
- правилата на летање;
- скокање со падобрани;
- операции со воздухоплови без екипаж;
- авиопревозниците и другите оператори на воздухоплови;
- субјектите за прифаќање, испраќање и подготвување (класифицирање, пакување, обележување и означување) на стока и поштенски пратки кои содржат опасни материи, како и стручното оспособување за опасни материи;
- персоналот кој врши работи поврзани со летачките операции, скокање со падобрани и персонал кој управува со воздухоплови без екипаж;
- стручното оспособување на членови на екипаж на воздухоплов, диспечери на лет, персонал кој управува со воздухоплови без екипаж и падобрански персонал и утврдувањето на нивната стручна оспособеност;
- воздухопловни манифестации, натпревари, употребата на ракети, воздухопловни модели;
- систем за управување на безбедноста;
- пријавувањето и истражувањето на настаните од областа на воздушен сообраќај и
- други активности, средства, опрема, исправи, книги и документација поврзани со безбедноста на воздушниот сообраќај.

Член 13

(1) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на надзор на безбедноста на летачките операции и на странски воздухоплови (во понатамошниот текст: RAMP инспекција) се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во Регулативата (ЕУ) бр. 965/2012 на Комисијата од 5 октомври 2012 година за утврдување на техничките услови и административните постапки во врска со воздушните операции во согласност со Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот Парламент и на Советот, изменета со ЕУ Регулативата бр. 800/2013, ЕУ Регулативата бр. 71/2014, ЕУ Регулативата бр. 83/2014, ЕУ Регулативата бр. 379/2014, ЕУ Регулативата бр. 2015/140, ЕУ Регулативата бр. 2015/640 изменета со ЕУ Регулативата бр. 2019/133, ЕУ Регулативата бр. 2015/1329, ЕУ Регулативата бр. 2015/2338, ЕУ Регулативата бр. 2016/1199, ЕУ Регулативата бр. 2017/363, ЕУ Регулативата бр. 2018/394, ЕУ Регулативата бр. 2018/1042 изменета со ЕУ Регулативата бр. 2020/745, ЕУ Регулативата бр. 2018/1975, ЕУ Регулативата бр. 2019/1384, ЕУ Регулативата бр. 2019/1387 изменета со ЕУ Регулативата бр. 2020/1176, ЕУ Регулативата бр. 2020/2036, ЕУ Регулативата бр. 2021/1296, ЕУ Регулативата бр. 2021/2237, ЕУ Регулативата бр. 2022/2203, ЕУ Регулативата бр. 2023/203, ЕУ Регулативата бр. 2023/217, ЕУ Регулативата бр. 2023/1020, ЕУ Регулативата бр. 2024/2111 и ЕУ Регулативата бр. 2024/2076 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 965/2012) која согласно член 3 од Правилникот за летачки операции е прифатена и директно се применува, како и во Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатството за примена (Guidance Material) за Part ARO дадени во Одлуката бр. 2014/025/R на извршниот директор на EASA, вклучувајќи ги и сите нејзини измени и дополнувања кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, кои се објавени на интернет страната на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат (во понатамошниот текст: Одлуката бр. 2014/025/R).

(2) Посебните услови за вршење на надзор на безбедноста на стручното оспособување на екипаж на воздухоплов се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во Регулативата (ЕУ) бр. 1178/2011 за утврдување на техничките услови и административните постапки во врска со членовите на екипаж во цивилното воздухопловство согласно Регулативата (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот, изменета со ЕУ Регулативата бр. 290/2012, ЕУ Регулативата бр. 70/2014, ЕУ Регулативата бр. 245/2014, ЕУ Регулативата бр. 2015/445, ЕУ Регулативата бр. 2016/539, ЕУ Регулативата бр. 2018/1065, ЕУ Регулативата бр. 2018/1119, ЕУ Регулативата бр. 2018/1974, ЕУ Регулативата бр. 2019/27, ЕУ Регулативата бр. 2019/430, ЕУ Регулативата бр. 2019/1747, ЕУ Регулативата бр. 2020/359, ЕУ Регулативата бр. 2020/723, ЕУ Регулативата бр. 2020/2193, ЕУ Регулативата бр. 2021/2227, ЕУ Регулативата бр. 2023/203, ЕУ Регулативата бр. 2024/1111 и ЕУ Регулативата бр. 2024/2011 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 1178/2011), која согласно член 2 од Правилникот за екипаж на воздухоплов – пилоти на авиони и хеликоптери и кабински персонал е прифатена и директно се применува, како и во Одлуката бр. 2012/006/R (Part- ARA) на извршниот директор на EASA која ги содржи Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material) во однос на ЕУ Регулативата 1178/2011, вклучувајќи ги и сите нејзини изменувања и дополнувања кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, кои се објавени на интернет страната на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат (во понатамошниот текст: Одлуката бр. 2012/006/R).

(3) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на надзор на безбедноста на летачките операции со воздухоплови без екипаж и лицата кои ги оперираат овие воздухоплови и системи се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во

Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2019/947 на Комисијата од 24 мај 2019 година за правилата и процедурите за оперирање на воздухоплови без екипаж, изменета со ЕУ Регулативите бр. 2020/639, 2020/746, 2021/1166 и 2022/425 (во натамошниот текст: ЕУ Регулатива 2019/947) која согласно член 2 од Правилникот за воздухоплови без екипаж е прифатена и директно се применува, како и во Одлуката бр. 2019/021/R на извршниот директор на EASA, која ги содржи Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material) во однос на ЕУ Регулативата 2019/947, вклучувајќи ги и сите нејзини измени и дополнувања кои се однесуваат на таа ЕУ Регулатива, а кои се објавени на интернет страната на EASA, кои се прифаќаат и директно се применуваат (во понатамошниот текст: Одлуката бр. 2019/021/R).

Посебни одредби за надзор на пловидбеност на воздухоплови

Член 14

Надзорот на пловидбеноста на воздухоплови опфаќа надзор над примената на прописите за безбедност кои се однесуваат на:

- воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплови и на падобрани;
- организации за проектирање и производство на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплови и на падобрани;
- организации за одржување на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплови и на падобрани;
- персоналот кој врши работи кои вклучуваат проектирање, производство, одржување и пловидбеност на воздухоплови;
- стручното оспособување на воздухопловно- техничкиот персонал и утврдувањето на нивната стручна оспособеност;
- систем за управување на безбедноста;
- пријавувањето и истражувањето на настаните од областа на пловидбеноста и
- други активности, средства, компоненти, опрема, исправи, книги и документација поврзани со безбедноста на воздухопловите.

Член 15

(1) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на надзор над техничкото одржување на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплови, на управувањето со континуираната пловидбеност на воздухоплови и на производители на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплови се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата од 26 ноември 2014 година за постојана пловидбеност на воздухопловите и воздухопловните производи, делови и опрема и за одобрување на организацијата и персоналот кој ги врши овие работи, изменета со ЕУ Регулативата бр. 2015/1088, ЕУ Регулативата бр. 2015/1536, ЕУ Регулативата бр. 2018/1142, ЕУ Регулативата бр. 2019/1383, ЕУ Регулативата бр. 2019/1384, ЕУ Регулативата бр. 2020/270, ЕУ Регулативата бр. 2020/1159, ЕУ Регулативата бр. 2021/700, ЕУ Регулативата бр. 2021/1963, ЕУ Регулативата бр. 2022/410, ЕУ Регулативата бр. 2022/1360, ЕУ Регулативата бр. 2023/203 и ЕУ Регулативата бр. 2023/989 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 1321/2014), ЕУ Регулативата бр. 2015/640 изменета со ЕУ Регулативата бр. 2019/133, ЕУ Регулативата бр. 2020/1159, ЕУ Регулативата бр. 2021/97 и ЕУ Регулативата бр. 2022/1254, кои согласно член 2 од Правилникот за одржување на воздухоплови се прифатени и директно се применуваат,

како и со Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 на Комисијата од 3 август 2012 година, за утврдување на правила за спроведување на издавање на уверение за пловидбеност и заштита на животната средина и за воздухоплови и сродни производи, делови и уреди за пловидбеност, како и за издавање на уверение на проектантски и производствени организации, изменета и дополнета со ЕУ Регулативата бр. 7/2013, ЕУ Регулативата бр. 69/2014, ЕУ Регулативата бр. 2015/1039, ЕУ Регулативата бр. 2016/5, ЕУ Регулативата бр. 2019/897, ЕУ Регулативата бр. 2020/570, ЕУ Регулативата бр. 2021/699, ЕУ Регулативата бр. 2021/1088, ЕУ Регулативата бр. 2022/201, ЕУ Регулативата бр. 2022/203, ЕУ Регулативата бр. 2022/1253, ЕУ Регулативата бр. 2022/1358, ЕУ Регулативата бр. 2022/1361, ЕУ Регулативата бр. 2022/1645, ЕУ Регулативата бр. 2023/203, ЕУ Регулативата бр. 2023/1028, ЕУ Регулативата бр. 2024/1108 и ЕУ Регулативата бр. 2024/1110 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 748/2012), која согласно член 2 од Правилникот за проектирање, производство и пловидбеност на воздухоплови е прифатена и директно се применува, како и Одлуките бр. 2012/020/R и бр. 2023/013/R на извршниот директор на EASA, кои ги содржат Прифатливите начини за усогласување (Acceptable Means of Compliance – AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material) за издавање на уверенија за пловидбеност и уверенија за заштита на животната средина на воздухоплови и за составните делови, деловите и уредите на воздухопловите и за издавање на уверенија на проектни и производни организации, Одлуките бр. 2003/012/R, 2015/029/R, 2016/011/R, 2019/009/R и 2020/002/R на извршниот директор на EASA, кои ги содржат Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material) во поглед на одржување на постојана пловидбеност и во поглед на условите за стручно оспособување, проверки, дозволи и овластувања на воздухопловно- техничкиот персонал за одржување на воздухоплови и Одлуката 2022/019/R на извршниот директор на EASA која ги содржи Дополнителните спецификации за пловидбеност за летање (CS - 26- Additional airworthiness specifications for operations), вклучувајќи ги и нивните измени и дополнувања кои се однесуваат на ЕУ Регулативите од став (1) на овој член, кои се објавени на интернет страната на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

(2) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на RAMP инспекцијата во однос на пловидбеноста на воздухоплови се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во ЕУ Регулативата бр. 965/2012.

Посебни одредби за безбедносен надзор на воздухопловна навигација

Член 16

Безбедносниот надзор на воздухопловна навигација опфаќа надзор над примената на прописите за безбедност кои се однесуваат на:

- давањето на ATM/ANS услуги и на давателите на ATM/ANS услуги;
- персоналот кој дава ATM/ANS услуги;
- стручното оспособување на персоналот кој дава ATM/ANS услуги и утврдувањето на нивната стручна оспособеност;
- проектирањето на воздушниот простор (организацијата и структурата), класификацијата, флексибилното користење на воздушниот простор и другите функции неопходни да се обезбеди максимално користење на воздушниот простор, како и на субјектите вклучени во управувањето воздушниот простор;
- заемната оперативност на системите, нивните составни делови и поврзаните процедури за давање на ATM/ANS услугите;
- ефикасноста на давањето на ATM/ANS услуги;

- систем за управување на безбедноста;
- правилата на летање;
- пријавувањето и истражувањето на настаните од областа на воздухопловна навигација;
- потрагата по воздухоплови и спасување на воздухоплови и работата на Координативниот центар за спасување и субјектите кои се вклучени во системот за потрага и спасување на воздухоплов и
- други активности, средства, уреди, опрема и документација поврзани со воздухопловната навигација.

Член 17

(1) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на безбедносен надзор на воздухопловна навигација се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во Регулативата за спроведување (ЕУ) 2017/373 на Комисијата од 1 март 2017 година за утврдување на заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/даватели на услугите во воздухопловната навигација и останати мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај и за нивниот надзор и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 482/2008 и Регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 1034/2011, (ЕУ) бр. 1035/2011 и (ЕУ) бр. 2016/1377 и за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 677/2011, изменета со ЕУ Регулативата бр. 2020/469, ЕУ Регулативата бр. 2020/1177, ЕУ Регулативата бр. 2021/665, ЕУ Регулативата бр. 2021/1338, ЕУ Регулативата бр. 2022/938, ЕУ Регулативата бр. 2023/203, ЕУ Регулативата бр. 2023/1771, ЕУ Регулативата бр. 2024/403, ЕУ Регулативата бр. 2024/1111 и ЕУ Регулативата бр. 2025/343 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 2017/373), кои согласно член 2 од Правилникот за давање на ATM/ANS услуги се прифатени и директно се применуваат, како и во Одлуката бр. 2017/001/R и Одлуката 2015/014/R на извршниот директор на EASA која ги содржи Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material), вклучувајќи ги и сите нејзини измени и дополнувања кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, кои се објавени на интернет страната на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

(2) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на надзор на безбедноста на стручното оспособување на персоналот за контрола на летање и утврдувањето на нивната стручна оспособеност, се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во ЕУ Регулативата 2015/340, изменета и дополнета со ЕУ Регулативата бр. 2023/203 и ЕУ Регулативата бр. 2023/893 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 2015/340), која согласно член 2 од Правилникот за контролори на летање и студенти контролори на летање е прифатена и директно се применува, како и во Одлуката бр. 2015/010/R на извршниот директор на EASA која ги содржи Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатството за примена (Guidance Material), вклучувајќи ги и сите нејзини измени и дополнувања кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, кои се објавени на интернет страната на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

Посебни одредби за безбедносен надзор на воздухопловна медицина

Член 18

Безбедносниот надзор на воздухопловна медицина опфаќа надзор над примената на прописите за безбедност кои се однесуваат на:

- здравствената способност на персоналот во воздухопловството кој врши активности во цивилното воздухопловство;
- вршењето на здравствени прегледи на персоналот во воздухопловството од страна на овластени здравствени установи, овластени лекари поединци и лекарите специјалисти по медицина на трудот;
- медицинскиот кадар, соодветните простории, опремата, средствата за работа и потребната документација и
- други активности, средства, опрема и документација поврзани со воздухопловната медицина.

Член 19

(1) Начинот, постапката и посебните услови за вршење на безбедносен надзор на здравствената способност на персоналот во воздухопловството кој поседува лекарско уверение за здравствена способност Класа 1, 2 и 3, како и на овластени здравствени установи или овластени лекари поединци, се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во ЕУ Регулативите 1178/2011 и 2015/340, кои согласно член 2 од Правилникот за здравствена способност на персоналот во воздухопловството се прифатени и директно се применуваат, како и во Одлуката бр. 2012/006/R на извршниот директор на EASA која ги содржи Прифатливите начини на придржување (Acceptable Means of Compliance- AMC) и Упатствата (Guidance Materials – GM) во однос на Part- ARA и Одлуката бр. 2015/010/R на извршниот директор на EASA која ги содржи Прифатливите начини на придржување (Acceptable Means of Compliance- AMC) и Упатствата (Guidance Materials – GM) во однос на Part- ATCO.AR, вклучувајќи ги и измените и дополнувањата кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, кои се објавени на интернет страната на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

(2) Надзорот на лекарите специјалисти по медицина на трудот се врши преку увид во извештаите за извршените лекарски прегледи на кабинскиот персонал и персоналот кој има лекарско уверение за здравствена способност –Класа 4, како и друга документација доколку тоа е потребно, а на барање на Агенцијата.

(3) Личните и медицинските податоци и документи кои ќе произлезат од вршењето на надзорот на воздухопловна медицина треба да се чуваат во тајност во согласност со прописите за заштита на личните податоци и прописите за безбедност и здравје при работа.

Посебни одредби за безбедносен надзор на аеродроми

Член 20

Безбедносниот надзор на аеродроми опфаќа надзор над примената на прописите за безбедност кои се однесуваат на:

- инфраструктурата на аеродром и терен;
- препреките вон аеродромска зона;
- давањето на аеродромски услуги и земски услуги на аеродром;
- операторите на аеродроми;
- давателите на аеродромски услуги и земски услуги на аеродром и службите на воздухопловно пристаниште за давање на тие услуги;
- давателот на услуги за управување со платформа на воздухопловно пристаниште (argon management service);
- противпожарно - спасувачко обезбедување на аеродром;

- персоналот кој дава аеродромски услуги и земски услуги на аеродром;
- стручното оспособување на персоналот кој дава аеродромски услуги и земски услуги на аеродром и утврдувањето на нивната стручна оспособеност;
- систем за управување на безбедноста;
- пријавувањето и истражувањето на настаните од областа на аеродроми;
- доделувањето на слотови;
- мерките и процедурите за олеснување во цивилното воздухопловство вклучувајќи и заштита на правата на инвалидизирани лица и лицата со намалена подвижност и
- други активности, средства, уреди, опрема и документација поврзани со аеродромите.

Член 21

Начинот, постапката и посебните услови за вршење на безбедносен надзор на аеродроми се утврдени во членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој правилник и во Регулативата (ЕУ) 139/2014 на Комисијата од 12 февруари 2014 за воспоставување на услови и административни процедури поврзани со аеродроми согласно Регулативата (ЕЗ) 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот, изменета со ЕУ Регулативите 2018/401, 2020/469, 2020/1234, 2020/2148, 2022/208, 2022/1645, 2022/2074, 2023/203, 2024/405, 2024/894 и 2024/1400 (во натамошниот текст: ЕУ Регулатива 139/2014) која согласно член 3 од Правилникот за аеродроми и препреки е прифатена и директно се применува, како и во Одлуката бр. 2014/012/R, Одлуката бр. 2022/006/R за проектирање на аеродром (CS ADR-DSN) и Одлуката бр. 2019/012/R за проектирање на површински VFR хелидроми сместени на аеродроми кои спаѓаат во опсегот на ЕУ Регулативата 2018/1139 (CS- HPT- DSN) на извршниот директор на EASA кои ги содржат Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC), Упатството за примена (Guidance Material) и Спецификациите за сертификација (Certification Specifications - CS) , вклучувајќи ги и сите измени и дополнувања кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, кои се објавени на интернет страната на EASA, кои се прифаќаат и директно се применуваат.

Посебните услови кои треба да ги исполнува лице за да врши работи на инспектор на безбедноста во цивилното воздухопловство

Член 22

Работи на воздухопловен инспектор во областа воздушен сообраќај може да врши лице кое е овластено од страна на Агенцијата и кое покрај општиот услов од член 152 став (1) од Законот за воздухопловство ги исполнува и следните посебни услови, и тоа за:

1. Воздухопловен инспектор за комерцијален воздушен транспорт – Авиони:

а) да има завршено обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R и Одлуката бр. 2012/ 006/R од член 13 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за сообраќаен пилот (ATPL) или дозвола за комерцијален пилот со впишано овластување за летање по инструменти на повеќе моторни авиони (CPL/IR ME) и искуство во областа на воздушниот сообраќај или да ги исполнува условите за инспекторски квалификации за комерцијален воздушен транспорт пропишани во AMC 4 ARO.GEN.200(a)(2)- Management system од Одлуката бр. 2014/025/R од член 13 став (1) на овој правилник;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

2. Воздухопловен инспектор за комерцијален воздушен транспорт – Хеликоптери:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R и Одлуката бр. 2012/006/R од член 13 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за сообраќаен пилот (ATPL(H)) или дозвола за комерцијален пилот (CPL(H)) и искуство во областа на воздушниот сообраќај или да ги исполнува условите за инспекторски квалификации за комерцијален воздушен транспорт пропишани во AMC 4 ARO.GEN.200(a)(2)- Management system од Одлуката бр. 2014/025/R од член 13 став (1) на овој правилник;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

3. Воздухопловен инспектор за некомерцијални операции со комплексни авиони и/или хеликоптери:

а) да има завршено обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R и Одлуката бр. 2012/006/R од член 13 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за сообраќаен пилот (ATPL) или дозвола за комерцијален пилот со впишано овластување за летање по инструменти на повеќе моторни авиони/хеликоптери (CPL/IR ME) и искуство во воздушен сообраќај или да ги исполнува условите за инспекторски квалификации за комерцијален воздушен транспорт пропишани во AMC 4 ARO.GEN.200(a)(2)- Management system од Одлуката бр. 2014/025/R од член 13 став (1) на овој правилник;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

4. Воздухопловен инспектор за некомерцијални операции со некомплексни авиони и/или хеликоптери:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R и Одлуката бр. 2012/ 006/R од член 13 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за пилот на авион (CPL/A или PPL/A) или хеликоптер (CPL/H или PPL/H) и искуство во некомерцијални операции со некомплексни воздухоплови;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

5. Воздухопловен инспектор за специјализирани операции со авиони и/или хеликоптери:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R и Одлуката бр. 2012/ 006/R од член 13 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за пилот на авион (CPL/A) или хеликоптер (CPL/H) и искуство во специјализирани операции;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

6. Воздухопловен инспектор за летачки операции со воздухоплови кои не се по ICAO и падобрани:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на условите за летачки операции со воздухоплови кои не се по ICAO стандарди, падобранство, воздухопловни манифестации, натпревари, управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки и

- меѓународните стандарди за условите за летачки операции со воздухоплови кои не се по ICAO стандарди, падобранство, воздухопловни манифестации, натпревари кои се прифатени и транспонирани во прописите на Република Северна Македонија;

б) да има/л дозвола за пилот на авион (CPL) или дозвола за пилот на авион (PPL), или дозвола за пилот за ултралесно летало со дозвола за пилот на крило за слободно летање или падобран;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

7. Воздухопловен инспектор за безбедност на патничката кабина:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R и Одлуката бр. 2012/ 006/R од член 13 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола или стручна оспособеност за инструктор на кабински персонал или потврда (Attestation) за кабински персонал;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

8. Воздухопловен инспектор за опасни материи:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/025/R од член 13 став (1) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на превоз на опасни материи, управна постапка, надзор и преземање административни и/или прекршочни мерки;

б) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

9. Воздухопловен инспектор за летачки операции со едрилици:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на условите за летачки операции со едрилици, управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки и

- меѓународните стандарди за условите за летачки операции со едрилици кои се прифатени и транспонирани во прописите на Република Северна Македонија;

б) да има/л дозвола за пилот на едрилица;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

10. Воздухопловен инспектор за летачки операции со балони:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на условите за летачки операции со балони, управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки и

- меѓународните стандарди за условите за летачки операции со балони кои се прифатени и транспонирани во прописите на Република Северна Македонија;

б) да има/л дозвола за пилот на балони;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

11. Воздухопловен инспектор за операции со воздухоплов без екипаж:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на условите за операции со воздухоплови без екипаж, управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки и

- меѓународните стандарди за условите за летачки операции со воздухоплови без екипаж кои се прифатени и транспонирани во прописите на Република Северна Македонија;

б) да има уверение за оспособеност ниво A2 за управување со воздухоплов без екипаж;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

Член 23

Работи на воздухопловен инспектор за пловидбеност може да врши лице кое е овластено од страна на Агенцијата и кое покрај општиот услов од член 152 став (1) од Законот за воздухопловство ги исполнува и следните посебни услови:

а) има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- одлуките бр. 2015/029/ R и 2020/002/R од член 15 став (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање административни и/или прекршочни мерки;

б) има соодветен инженерски степен високо образование, односно инженерски степен на воздухопловни студии, машински студии, електротехнички студии или студии по авиотехника или електроника или други студии поврзани со дизајнирање, производство, постојана пловидбеност и/или одржување на воздухоплови/составни делови на воздухоплови;

в) има најмалку пет години работно искуство согласно Одлуките од точка а) на овој став. Ова може да опфаќа и искуство стекнато за време на обука за стекнување на квалификациите наведени во точка б) од овој став или во Агенцијата во вршење на соодветни работни задачи од областа на пловидбеноста и одржувањето на воздухоплови;

г) има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

Член 24

(1) Работи на RAMP инспектор може да врши лице кое има овластување издадено од страна на Агенцијата и кое ги исполнува условите од ЕУ Регулативата 965/2012 и AMC ARO.RAMP.115 (a) (b) од Одлуката бр. 2014/025/R.

(2) Работи на виш RAMP инспектор може да врши лице кое е овластено од страна на Агенцијата и кое ги исполнува условите од AMC ARO.RAMP.115 (a) (b) од Одлуката бр. 2014/025/R.

Член 25

Работи на воздухопловен инспектор за воздухопловна навигација може да врши лице кое е овластено од страна на Агенцијата и кое покрај општиот услов од член 152 став (1) од Законот за воздухопловство ги исполнува и следните посебни услови, и тоа за:

1) Воздухопловен инспектор за ATS услуги (Air Traffic Services):

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R и Одлуката бр. 2015/ 010/R од член 17 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за персонал за контрола на летање (контролор на летање или студент контролор на летање) или има/л завршено основна обука (Basic training) согласно ATCO.D.025 од ЕУ Регулатива 2015/340;

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

2) Воздухопловен инспектор за ASM услуги (Airspace Management):

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R и Одлуката бр. 2015/ 010/R од член 17 ставови (1) и (2) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има/л дозвола за персонал за контрола на летање (контролор на летање или студент контролор на летање) или има/л завршено основна обука (Basic training) согласно ATCO.D.025 од ЕУ Регулатива 2015/340;

в) да има/л завршено обука за ASM услуги;

г) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

д) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

е) има позитивна безбедносна проверка.

3) Воздухопловен инспектор за ATFM услуги (Air Traffic Flow Management):

а) да има успешно завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R од член 17 став (1) на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има завршено обука за регулирање и обезбедување оптимален проток на воздушен сообраќај (FLOW персонал);

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

4) Воздухопловен инспектор за услуги на комуникација, навигација и надгледување (CNS услуги) на техничките средства, уреди и опрема за давање на ATM/ANS услуги:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R од член 17 став (1) на овој правилник и
- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС од областа електротехника, електроника и информациско инженерство;

в) да има/л дозвола на персонал за поставување, одржување, контрола и мониторирање на техничките средства, уредите и опремата, за давање на услуги на воздухопловна навигација (ATSEP персонал) или овластување за ATSEP персонал издадено согласно GM1 20 од Одлуката бр. 2017/001/R;

г) да има активно познавање на англиски јазик ниво (најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или ICAO ниво 4 или повеќе) и

д) има позитивна безбедносна проверка.

5) Воздухопловен инспектор за метеоролошки услуги (MET Services):

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R од член 17 став (1) на овој правилник и
- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС од областа природно-математички науки од областа на применета географија, физика или метеорологија;

в) да има завршено обука за давање метеоролошки услуги (обука за MET персонал);

г) да има активно познавање на англиски јазик ниво (најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или ICAO ниво 4 или повеќе) и

д) има позитивна безбедносна проверка.

6) Воздухопловен инспектор за услуги на воздухопловно информирање (AIS Services):

а) да има успешно завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R од член 17 став (1) на овој правилник и
- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има завршено обука за обезбедување на воздухопловни информации (обука за AIS персонал);

в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;

г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и

д) има позитивна безбедносна проверка.

7) Воздухопловен инспектор за изработка на процедури на летање и картографија:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2017/001/R од член 17 став (1) на овој правилник и
- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) обука за изработка на процедури на летање и обука за изработка на воздухопловни карти;

- в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;
 - г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и
 - д) има позитивна безбедносна проверка.
- 8) Воздухопловен инспектор за потрага и спасување на воздухоплови:
- а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:
 - ICAO EUR DOC 043 - EUR Тренинг програма за инспектори за потрага и спасување и
 - прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на потрага и спасување на воздухоплови, надзор и преземање административни и/или прекршочни мерки;
 - б) да има најмалку три години работно искуство во областа на SAR, ATM, CNS или ANS или да има/л дозвола за комерцијален пилот (CPL (A) или CPL (H));
 - в) има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС;
 - г) да има активно познавање на англиски јазик најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или најмалку ICAO English Language Proficiency ниво 4 и
 - д) има позитивна безбедносна проверка.

Член 26

Работи на воздухопловен инспектор за воздухопловна медицина може да врши лице кое е овластено од страна на Агенцијата и кое покрај општиот услов од член 152 став (1) од Законот за воздухопловство ги исполнува и следните посебни услови:

- а) има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:
 - Одлуката бр. 2012/006/R и Одлуката бр. 2015/010/R од член 19 на овој правилник и
 - прописите на Република Северна Македонија за управна постапка, надзор и преземање на административни и/или прекршочни мерки;
- б) има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС од областа на медицинските науки - базична медицина или клиничка медицина, да има валидна лиценца издадена од Лекарска комора на Република Северна Македонија;
- в) има завршено основна и напредна обука за воздухопловна медицина согласно ЕУ Регулативите 1178/2011 и 2015/340;
- г) има активно познавање на англиски јазик (најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages) и
- д) има позитивна безбедносна проверка.

Член 27

Работи на воздухопловен инспектор во областа аеродроми може да врши лице кое е овластено од страна на Агенцијата и кое покрај општиот услов од член 152 став (1) од Законот за воздухопловство ги исполнува и следните посебни услови, и тоа за:

- 1) Воздухопловен инспектор за инфраструктура на аеродроми и терени:
 - а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:
 - Одлуката бр. 2014/012/R од член 21 на овој правилник и
 - прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор на аеродроми и терени и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС од областа градежништво (градежништво или архитектура) или сообраќај и транспорт - воздушен сообраќај или да има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС и најмалку 10 години работно искуство на аеродром во вршење на задачи од областа на градежништво, машинство, електротехника, електроника и информациско инженерство, спасување, пожарство или други области согласно Одлуката бр. 2014/012/R од член 21 на овој правилник и/или во Агенцијата во вршење на соодветни работни задачи од областа инфраструктура на аеродроми и терени;

в) да има активно познавање на англиски јазик (најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или ICAO ниво 4 или повеќе) и

д) има позитивна безбедносна проверка.

2) Воздухопловен инспектор за аеродромски услуги и земски услуги на аеродром:

а) да има завршена обука за инспектор согласно Програмата за обука на Агенцијата изготвена врз основа на:

- Одлуката бр. 2014/012/R од член 21 на овој правилник и

- прописите на Република Северна Македонија кои се однесуваат на управна постапка, надзор на давањето на аеродромски услуги и земски услуги на аеродром и преземање на административни и/или прекршочни мерки;

б) да има најмалку 240 кредити според ЕКТС од областа сообраќај и транспорт - воздушен сообраќај или да има стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС и најмалку 10 години работно искуство на аеродром во вршење на задачи од областа на градежништво, машинство, електротехника, електроника и информациско инженерство, спасување, пожарство или други области согласно Одлуката бр. 2014/012/R од член 21 на овој правилник и/или во Агенцијата во вршење на соодветни работни задачи од областа аеродромски услуги и земски услуги;

в) да има активно познавање на англиски јазик (најмалку ниво B2 согласно Common European Framework of Reference for Languages или ICAO ниво 4 или повеќе) и

д) има позитивна безбедносна проверка.

Преодни и завршни одредби

Член 28

Одредбите на ЕУ Регулативата 2025/23 од член 11 на овој правилник ќе отпочнат да се применуваат од 27 март 2028 година, освен одредбите од точките ARGH.GEN.125(c), ARGH.GEN.136, ARGH.MGM.200(e), ARGH.MGM.205(e), ARGH.MGM.211 и ARGH.OVS.300(f) на ЕУ Регулативата 2025/23 кои се однесуваат на земските услуги кои ќе отпочнат да се применуваат од 27 март 2031 година.

Член 29

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат Правилникот за начинот, правилата и посебните услови за вршење на надзор на летачки операции, како и посебните услови кои треба да ги исполнува лице за да врши работи на инспектор на летачки операции („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 64/21), Правилникот за начинот, правилата и посебните услови за вршење на надзор на стручното оспособување на персоналот во воздухопловството и другиот стручен персонал, како и посебните услови кои треба да ги исполнува лице за да врши работи на инспектор („Службен весник на Република Македонија“ бр. 215/16 и 10/19), Правилникот за начинот, правилата и посебните услови за вршење на надзор на здравствената способност и на вршењето на здравствените прегледи на персоналот во

воздухопловството („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 84/21), Правилникот за начинот, правилата и посебните услови за вршење на надзор на воздухоплови, како и посебните услови кои треба да ги исполнува лице за да врши работи на инспектор на воздухоплови („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 49/22), Правилникот за начинот, правилата и посебните услови за вршење на надзор на аеродроми, леталишта, терени и на давањето на аеродромски услуги и посебните услови кои треба да ги исполнува инспектор („Службен весник на Република Македонија“ бр. 163/13 и 215/16) и Правилникот за начинот, правилата и посебните услови за вршење на надзор како и посебните услови кои треба да ги исполнува лице за да врши надзор на давањето на услуги на воздухопловна навигација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 91/19).

Член 30

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 01-5890/1
4 август 2026 година
Скопје

Министер
за транспорт,
Александар Николоски, с.р.